

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-03-01/2013
P/13/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/110 – Zatrudnienie socjalne jako instrument działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Lesław Szabarski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84986 z dnia 11.04.2013 r. <i>(dowód: akta kontroli str. 1-2)</i>
Jednostka kontrolowana	Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, ul. Strzegomska 49, 53-611 Wrocław (dalej CIS lub Centrum)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Góralewicz, Dyrektor Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu (dalej Dyrektor) <i>(dowód: akta kontroli str. 3-4, 5-6)</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działania Centrum w zakresie zatrudniania socjalnego osób jako instrumentu działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w latach 2011- 2013 (I kw.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny było w szczególności:

- prawidłowe przygotowanie organizacyjne do realizacji zadań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej,
- prawidłowa realizacja zadań określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym w zakresie form aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykorzystanie na te zadania publicznych środków finansowych,
- zadowalająca skuteczność działań podejmowanych w celu przygotowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do usamodzielnienia ekonomicznego.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały głównie na:

- niedostosowaniu regulaminu organizacyjnego do zapisów zawartych we wniosku o przedłużenie statusu Centrum,
- niezgodności struktury organizacyjnej przedstawionej w regulaminie organizacyjnym z faktyczną strukturą organizacyjną CIS,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- nierzetelności sprawozdań przesyłanych do Wojewody Dolnośląskiego w zakresie ilości uczestników rozpoczynających, uczestniczących i kończących edycje,
- nieosiągnięcia niektórych zakładanych we wniosku o przedłużenie statusu Centrum wskaźników efektywności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie organizacyjne CIS do realizacji zadań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.

1.1. Utworzenie Centrum oraz przeprowadzane kontrole jego działalności.

Opis stanu
faktycznego

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia z dnia 6.10.2005 r. (Nr 6361/05) z dniem 1.11.2005 r. utworzono Centrum Integracji Społecznej z siedzibą we Wrocławiu. Centrum działało w formie gospodarstwa pomocniczego przy jednostce budżetowej Gminy Wrocław – Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (MOPS), który sprawował nadzór nad jego działalnością.

W latach 2011-2013 instytucje zewnętrzne przeprowadziły łącznie siedem kontroli CIS. Kontrole dotyczyły m.in. prawidłowości przestrzegania przepisów prawnych (prawa pracy, prawa zamówień publicznych, ustawy o ochronie danych osobowych – 4 kontrole) oraz realizacji projektów niepodlegających ustawie o zatrudnieniu socjalnym (3 kontrole). W zakresie zatrudnienia socjalnego, jako instrumentu działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym nie przeprowadzono żadnej kontroli. Jedyną kontrolę w tym temacie przeprowadził w dniach od 11-13.08.2010 r. Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy – Wydział Kontroli Projektów we Wrocławiu, dokonując kontroli projektu „Droga do zatrudnienia”. Ujawnione w wyniku kontroli nieprawidłowości formalne dotyczyły rozliczeń finansowych oraz stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Stwierdzono m.in.:

a) w zakresie rozliczeń finansowych:

- błędna kwota podatku VAT wykazana we wniosku o płatność – niezgodna z fakturą (winno być 927,03 zł, a było 926,49 zł),
- rozliczenie delegacji kierownika projektu, niezwiązanej z realizowanym projektem (kontrolujący uznali, że jest to koszt niekwalifikowalny),
- na części dokumentów finansowych dotyczących kosztów pośrednich brak było opisów oraz danych umożliwiających powiązanie z realizowanym projektem,
- na dwóch fakturach brak było: numeru umowy, informacji o współfinansowaniu, wskazania kwoty kwalifikowalnej, wskazania zadania budżetowego wydatku,
- cztery listy płac nie zawierały informacji i danych umożliwiających ich powiązanie z realizowanym projektem,

b) w zakresie stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych (dotyczyło zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego zamówienia usługi publikacji ogłoszeń w prasie codziennej na rynku lokalnym):

- Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) nie zawierała informacji dotyczącej wadium,
- w dokumencie informującym o spełnieniu przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu nie zaznaczono trybu postępowania,

- w decyzji nr 15 Dyrektora CIS z 7.12.2009 r. błędnie wpisano wartość zamówienia (było 89.934,00 zł netto, a winno być 93.606,56 zł).

Instytucja Wdrażająca (DWUP) zaleciła usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia pokontrolne zostały przez Centrum zrealizowane, tj.:

- złożono skorygowany wniosek o płatność w dotyczący podatku VAT.

- wprowadzono do wzoru SIWZ informację na temat wnoszenia wadium, zgodnie z wymogami art. 36 Ustawy Prawo zamówień publicznych.

(dowody: akta kontroli str. 76 – Zarządzenie Prezydenta Wrocławia w sprawie utworzenia Centrum Integracji Społecznej z siedzibą we Wrocławiu, str. 90-102 – Rejestr kontroli, str. 81-89 – Kontrole w Centrum Integracji Społecznej oraz działalności zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym, str. 77-80 – Zalecenia pokontrolne Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy Wydział Kontroli Projektów)

1.2. Status CIS.

Opis stanu
faktycznego

Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia (UM) zwrócił się do Wojewody Dolnośląskiego pismem z dnia 29.04.2005 r. o nadanie statusu Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, realizującego zadania reintegracji zawodowej i społecznej.

Decyzją z dnia 1.12.2005 r. Wojewoda Dolnośląski, na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym², zwaną dalej ustawą o zatrudnieniu socjalnym, postanowił przyznać status Centrum Integracji Społecznej, gospodarstwu pomocniczemu przy Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Status przyznano na okres trzech lat, licząc od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Centrum zostało wpisane do rejestru Centrów pod nr 1/2005.

Z dniem 31.10.2008 r. Centrum wysłało do Wojewody Dolnośląskiego, za pośrednictwem Departamentu Spraw Społecznych UM wniosek (z dnia 3.11.2008 r.) o przedłużenie statusu Centrum na okres od 1.12.2008 r. do 30.11.2013 r., tj. zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym na okres 5 lat.

Decyzją z dnia 18.11.2008 r. Wojewoda Dolnośląski przedłużył gospodarstwu pomocniczemu przy MOPS we Wrocławiu status Centrum Integracji Społecznej, na okres 5 lat, licząc od uprawomocnienia się decyzji, tj. od 1.12.2008 r. do 30.11.2013 r. W decyzji stwierdzono, że wniosek spełniał wymagania określone w art. 5a ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu z dnia 14.10.2010 r. zlikwidowane zostało gospodarstwo pomocnicze MOPS jakim było Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu w celu przekształcenia CIS w samorządowy zakład budżetowy. Mimo zmienionej od 1.01.2011 r. formy organizacyjnej (przekształcenie w zakład budżetowy) Wojewoda Dolnośląski poinformował CIS, że Centrum realizując zadania w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, zachowuje swój status przyznany decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 18.11.2008 r. W działalności CIS nie było przerw, tj. nie zaprzestano wykonywania usług, do których Centrum zostało powołane.

(dowody: akta kontroli str. 75 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów, str. 103-106 – wykaz dokumentacji dotyczącej utworzenia Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, str. 107 – pismo przewodnie do wniosku o przyznanie statusu Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, str. 108 – wniosek o przyznanie statusu Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, str. 109 – decyzja, postanowienie o przyznanie statusu Centrum Integracji Społecznej, gospodarstwu pomocniczemu przy OPS we Wrocławiu, str. 110 – pismo CIS do Wojewody Dolnośląskiego o przedłużenie statusu

² Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.), zwana dalej ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

Centrum, str. 111 – pismo CIS do Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu w sprawie przedłużenia statusu Centrum, str. 112-143 – wniosek o przedłużenie statusu CIS we Wrocławiu wraz załączonym regulaminem organizacyjnym z 3.09.2007 r., str. 144-145 – decyzja, postanowienie o przedłużeniu statusu Centrum Integracji Społecznej, gospodarstwu pomocniczemu przy OPS we Wrocławiu)

1.3. Forma organizacyjna Centrum.

Opis stanu
faktycznego

Centrum jest samorządowym zakładem budżetowym Gminy Wrocław i nie posiada osobowości prawnej. Obszarem działania Centrum jest Gmina Wrocław, jednak dla właściwej realizacji zadań i celów może prowadzić działalność poza granicami Miasta Wrocław. Strukturę organizacyjną Centrum oraz zakres i zasady działania poszczególnych komórek organizacyjnych, w tym podział czynności i odpowiedzialności pracowników, określa regulamin, nadany przez Dyrektora i zatwierdzony przez Prezydenta Wrocławia 11 lutego 2013 r. (poprzednie obowiązywały od 3.09.2007 r., 2.06.2011 r., 1.03.2012 r., 16.11.2012 r.).³

Centrum prowadzi gospodarkę finansową według zasad określonych w ustawie o finansach publicznych. Podstawę funkcjonowania gospodarki finansowej Centrum stanowi plan dochodów i wydatków, zwany planem finansowym Centrum. Centrum jako samorządowy zakład budżetowy pokrywa koszty swojej działalności z uzyskanych przychodów własnych oraz otrzymanych środków publicznych. Gospodarka finansowa Centrum prowadzona jest na zasadzie przejrzystego wyodrębnienia i gospodarowania środkami finansowymi poszczególnych projektów, zgodnie z wymaganiami podmiotów dofinansowujących konkretny projekt. Centrum rozlicza się z budżetem Miasta według zasad ustalonych dla tego typu jednostek. Wg polityki rachunkowości CIS ma wyodrębnioną ewidencję analityczną, odrębny rachunek bankowy, wyodrębnione przychody, koszty i rachunkowości poszczególnych projektów.

(dowody: akta kontroli str. 9-37 – Regulamin organizacyjny CIS z 11.02.2013 r., str. 150-171 – Regulamin organizacyjny CIS z 2.06.2011 r., str. 176-177 – Zestawienie wniosków o przyznanie i przedłużenie statusu CIS oraz regulaminów organizacyjnych, Zarządzenie Dyrektora CIS z dnia 3.01.2011 r. w sprawie przyjęcia Polityki Rachunkowości - wraz z załącznikami, Zarządzenie Dyrektora CIS z dnia 2.01.2012 r. w sprawie przyjęcia Polityki Rachunkowości - wraz z załącznikami i aneksami)

1.4. Baza lokalowa CIS, jej wielkość i wyposażenie.

Opis stanu
faktycznego

Będąca w dyspozycji CIS baza lokalowa i wyposażenie pozwalały na przeprowadzenie różnego rodzaju zajęć z uczestnikami Centrum, w tym w realizacji projektów: „Droga do zatrudnienia”, „Do zatrudnienia 1 krok” i Centrum Aktywnych. Dokonane w trakcie kontroli oględziny lokali i ich wyposażenia wykazały właściwe wyposażenie sal szkoleniowych i pomieszczeń do ćwiczeń praktycznych.

Sale wykorzystywane do zajęć w ramach szkoleń ogrodnik – florysta wyposażono w sprzęt dydaktyczny oraz liczne narzędzia i urządzenia ogrodnicze (szpadle, grabie, piły, sekatory, siewnik ręczny, kosiarki spalinowe, opryskiwacze plecakowe) oraz akcesoria florystyczne (wstążki, drut, susz egzotyczny barwiony itp.).

Pomieszczenia do szkoleń w zawodzie „pracownik remontowo-budowlany, konserwator” wyposażono w stosowny sprzęt: stoły warsztatowe, imadła, szlifierki, wiertarki udarowe, wkrętarki akumulatorowe, młot pneumatyczny itp.. Ponadto w magazynach przechowywano sprzęt ciężki, jak np. betoniarka, odkurzacz przemysłowy, stojaki do ogrodzenia i wykopów, pompa z węžem do wody.

³ „Statut Centrum Integracji Społecznej” – załącznik do uchwały Nr LV/1694/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 14 października 2010 r.

Właściwie wyposażona była sala szkoleniowa wykorzystywana do szkoleń opiekuńczo – pielęgnacyjnych. Znajdowały się w niej m.in.: łóżko rehabilitacyjne, wózek inwalidzki, fantom duży, torba z małym fantomem, apteczka pierwszej pomocy, parawan.

W Centrum znajdowały się cztery pracownie komputerowe wykorzystywane w ramach szkoleń komputerowych, poligrafii cyfrowej i administracyjno-biurowych oraz obsługi kas fiskalnych wyposażonych w stanowiska komputerowe, sprzęt poligraficzny i kasy fiskalne. Ponadto w CIS były właściwie wyposażone dwie sale szkoleniowe wykorzystywane do zajęć reintegracji społecznej, psychologicznych szkoleń grupowych, prowadzenia grup samopomocowych, integracji uczestników Centrum, a przy nich zaplecze kuchenne, pomieszczenia jadalne, łazienka z prysznicami, toalety.

(dowody: akta kontroli str. 403-424 – Protokół oględzin bazy lokalowej CIS i wyposażenia, z załączonymi fotografiami)

1.5. Regulaminy organizacyjne CIS, ich zgodność z wnioskiem o przyznanie (przedłużenie) statusu.

Opis stanu
faktycznego

Wniosek o przedłużenie statusu CIS w zakresie planowanych rodzajów działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej, rodzajów grup uczestników, do których skierowane będą usługi Centrum oraz rodzajów usług kierowanych do uczestników zakładał realizację zadań związanych z:

1. Reintegracją społeczną, tj. m.in.:

- integracja z innymi uczestnikami i kadrą
- prace na rzecz odbudowy kontaktu z rodziną, mediacje
- pomoc prawna w zakresie sytuacji mieszkaniowej, zadłużeń mieszkaniowych, podatkowych, mandatowych, alimentacyjnych, innych
- włączanie uczestników do życia społeczno – kulturalnego, gospodarczego
- udział w grupie samopomocowej
- grupowe szkolenia psychologiczne
- indywidualna pomoc psychologiczna
- korzystanie z pomocy terapeutycznej w ujęciu systemowym
- opieka medyczna (profilaktyka zdrowia – badania lekarskie, profilaktyka trzeźwości)
- organizowanie czasu wolnego
- higiena i dbałość o własny wizerunek

2. Reintegracją zawodową, tj. przygotowanie m.in. do:

- świadczenia pracy/usług poligrafii cyfrowej
- zawodu ogrodnik florysta
- zawodów pracownik budowlany – remontowy, konserwator
- świadczenia usług administracyjno-biurowych i nowoczesnej obsługi sekretariatu
- świadczenia usług opiekuńczo- pielęgnacyjnych z podstawami kosmetyki użytkowej
- samo-zatrudnienia – rejestracji i prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej
- samo-zatrudnienia – rejestracji i prowadzenia spółdzielni socjalnej

Zapisy zawarte we wniosku o przedłużenie statusu CIS z dnia 3.11.2008 r. skierowanego do Wojewody Dolnośląskiego miały swoje odzwierciedlenie w obowiązujących regulaminach organizacyjnych. W regulaminach organizacyjnych z lat 2007-2013 (w § 5) nie wymieniano jednak szczegółowo, jak we wniosku

o przedłużenie statusu CIS, zakresu planowanych rodzajów działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej, rodzajów grup uczestników, do których skierowane będą usługi Centrum oraz rodzajów usług kierowanych do uczestników. Ograniczono się do ogólnego podania przedmiotu działalności Centrum, tj. reintegracji społecznej i zawodowej, o których mowa w art. 2 pkt 4-5 ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Nie były natomiast zgodne zapisy regulaminów CIS z danymi zawartymi we wniosku o przedłużenie statusu Centrum w części II wniosku – „Informacje o strukturze organizacyjnej Centrum”. Wniosek zakładał zatrudnienie trzech kierowników projektów, tj.: „Wrocław miastem aktywnych”, „Praca na własny rachunek”, „Wrocławski Ośrodek Ekonomii Społecznej”, które miały być realizowane. W regulaminach obejmujących okres obowiązywania statusu Centrum, nadanego w oparciu o niniejszy wniosek, nie ujęto kierowników ww. projektów. Ujęto natomiast kierowników 13 innych realizowanych projektów oraz Klub Integracji Społecznej w związku z zakończeniem części projektów, a nie dokonywaniem zmian w statusie.

(dowody: akta kontroli str. 176-177 – Zestawienie wniosków o przyznanie i przedłużenie statusu CIS oraz regulaminów organizacyjnych, str. 9-37 – Regulamin organizacyjny CIS z 11.02.2013 r., str. 103-106 – Wykaz dokumentacji dotyczącej utworzenia Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, str. 150-171 – Regulamin organizacyjny CIS z 2.06.2011 r., str. 174-175 – str. 9-37 – Regulamin organizacyjny CIS z 11.02.2013 r., str. 150-171 – Regulamin organizacyjny CIS z 2.06.2011 r., str. 112-143 – wniosek o przedłużenie statusu CIS we Wrocławiu wraz załączonym regulaminem organizacyjnym z 3.09.2007 r., str. 361-378 – Wyjaśnienie Dyrektora CIS Jadwigi Góralewicz)

Według wyjaśnień Dyrektora Centrum ww. zapisy w regulaminach CIS były niezgodne z danymi zawartymi we wniosku o przedłużenie statusu Centrum w związku z częstymi zmianami w strukturze organizacyjnej Centrum oraz czasem niezbędnym do zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego. CIS często realizuje projekty, na których realizację uzyskało wszystkie niezbędne zgody i pełnomocnictwa, chociaż regulamin organizacyjny jest jeszcze w trakcie zatwierdzania lub w schemacie organizacyjnym zapisane są działy, związane z projektami, których realizację Centrum już zakończyło. Duża ilość zmian wpływa na dezaktualizację regulaminu organizacyjnego, przy uwzględnianiu faktu, że proces zatwierdzania regulaminu jest procesem kilkumiesięcznym.

(dowody: akta kontroli str. 361-378 – Wyjaśnienie Dyrektora CIS Jadwigi Góralewicz)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Do wniosku o przedłużenie statusu, załączono Regulamin Organizacyjny zatwierdzony w dniu 3 września 2007r przez Prezydenta Wrocławia, obowiązujący w tym okresie. W momencie składania wniosku o przedłużenie statusu, tj. na dzień 30.10.2008 r. Centrum nie miało zgody na etatyzację – zatrudnienie kadry w pozostałych projektach, których realizacja nastąpiła w latach 2009- 2013. Zgoda na etatyzację dotyczącą kolejno przyjmowanych do realizacji projektów, następowała sukcesywnie i wynikała z zapisów przyjętych (pod względem merytorycznym i finansowym) do realizacji wniosków projektowych. Akceptację w ww. zakresie udzielał dyrektor jednostki organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia, któremu organizacyjnie podlega Centrum Integracji Społecznej. W kolejnych regulaminach organizacyjnych CIS w części „Rozdział IV – Wewnętrzna organizacja Centrum” przedstawiano w strukturze organizacyjnej działy stworzone do realizacji konkretnych projektów (np. „Droga do zatrudnienia”, „Moda na pracę”, „Praca dla lokalnej społeczności”, „Praca bez barier”, „Połączeni sportem”, „Nowa przystań” itp.), które w większości zostały zrealizowane. Jednakże po zakończonej realizacji projektu CIS nie zmieniło wzmiankowanych zapisów w regulaminie w Rozdziale IV.

Struktura organizacyjna przedstawiana w kolejnych regulaminach organizacyjnych nie nadążała za faktycznymi jej zmianami. Przykładem jest obecna sytuacja, związana z przyjęciem oraz zakończeniem realizacji projektów:

Ustalono
nieprawidłowości

- a) w dniu 01.05.2013r. Centrum został przekazany do realizacji projekt „Standaryzacja działalności wrocławskich organizacji pozarządowych”,
 - b) w dniu 31.05.2013 Centrum zakończy realizację projektu „Europrzedsiębiorca 45+”,
 - c) w dniu 01.06.2013 Centrum rozpocznie realizację projektu „Dobry start”,
 - d) w dniu 30.06.2013 zakończy się realizacja projektu „Nowa przystań”,
 - e) w dniu 31.07.2013 zakończy się realizacją projektu „Praca bez barier”.
- Wynikało to z częstotliwość zmian w strukturze organizacyjnej Centrum oraz stosunkowo długiej procedury zatwierdzenia zaktualizowanego regulaminu organizacyjnego.

W działalności Centrum w zakresie organizacji CIS, opracowania regulaminów organizacyjnych, ich zgodność z wnioskiem o przyznanie (przedłużenie) statusu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zapisy w regulaminach organizacyjnych CIS były niezgodne z danymi zawartymi we wniosku o przedłużenie statusu Centrum.
2. Struktura organizacyjna przedstawiona w regulaminie organizacyjnym nie była zgodna z faktyczną strukturą organizacyjną CIS.

(dowody: akta kontroli str. 9-37 – Regulamin organizacyjny CIS z 11.02.2013 r., str. 150-171 – Regulamin organizacyjny CIS z 2.06.2011 r., str. 174-175 – str. 9-37 – Regulamin organizacyjny CIS z 11.02.2013 r., str. 150-171 – Regulamin organizacyjny CIS z 2.06.2011 r., str. 112-143 – wniosek o przedłużenie statusu CIS we Wrocławiu wraz załączonym regulaminem organizacyjnym z 3.09.2007 r., str. 361-378 – Wyjaśnienie Dyrektora CIS Jadwigi Góralewicz.).

1.6. Sposób organizowania i prowadzenia przez Centrum zajęć/wsparcia/terapii dla uczestników.

Opis stanu
faktycznego

Centrum organizowało zajęcia/wsparcie oraz terapię dla uczestników zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym, tj. realizując reintegrację zawodową i społeczną przez świadczenie usług w zakresie:

- 1) kształcenia umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- 2) nabywania umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- 3) naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- 4) uczenia umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Prowadzone przez Centrum zajęcia/wsparcia /terapii dla uczestników wykonywano zgodnie z zadaniami określonymi we wniosku o przedłużenie statusu CIS, poprzez realizację następujących projektów:

- „Droga do zatrudnienia”, „Do zatrudnienia 1 krok” – w 2011 r.,
- „Do zatrudnienia 1 krok” – w 2012 r.,
- „Centrum Aktywnych” – w 2013 r. (I kwartał).

Ponadto poza wymienionymi projektami w grupach uczestników CIS realizowano odrębnie (oprócz kształcenia umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych oraz nabywania umiejętności zawodowych) zajęcia obejmujące:

- 1) poszukiwanie ofert pracy;
 - 2) sporządzanie bilansów nakładów i efektów pracy;
 - 3) poznanie rynku pracy i jego wymagań;
 - 4) zapoznanie uczestników w różnymi formami zatrudnienia (w tym samozatrudnienia);
 - 5) poznanie przepisów prawa pracy;
 - 6) pomoc uczestnikom w wejściu na rynek pracy;
- ...a także naukę gospodarowania środkami pieniężnymi i innymi materialnymi zasobami.

W badanym okresie Centrum korzystało z własnych pracowników merytorycznych (psycholog, doradca zawodowy, trenerzy zawodu, informatyk, specjalista gospodarki materialnej) i nie zlecało zadań podmiotom zewnętrznym. Nie zatrudniano też własnych pracowników na umowy cywilnoprawne. Zatrudniano natomiast pracowników z zewnątrz na podstawie umowy cywilnoprawnej. Dotyczyło to: prawnika, specjalisty wizerunku, instruktora zawodu, informatyka, doradcy zawodowego, psychoterapeuty, instruktorów zawodu, trenerów prowadzących szkolenia.

Liczba uczestników przypadających na jednego pracownika merytorycznego prowadzącego bezpośrednio zajęcia z uczestnikami nie przekraczała średnio 5 osób (około 3) i była zgodna z wymogami art. 11 ust. 3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

(dowody: akta kontroli str. 181-190 – Sposób organizacji zajęć, terapii i wsparcia przez CIS, str. 191-193 – Pracownicy merytoryczni Centrum Integracji Społecznej, str. 180 – Pismo, odpowiedź na żądanie dokumentów)

1.7. Zatrudnienie w CIS, wielkość oraz jego struktura.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 przeciętna liczba pracowników merytorycznych uległa zmniejszeniu z 20 w 2011 r. do 13 w 2012 r. i ponownie wzrosła do 15 w 2013 r. Podobnie kształtowała się liczba etatów, która uległa odpowiednio zmniejszeniu z 19 do 13 a następnie wzrosła do 15. Z wyżej zatrudnionych tylko jedna osoba (specjalista ds. administracyjno-gospodarczych/ specjalista ds. gospodarki materialnej) nie zaliczała się do osób bezpośrednio pracujących z uczestnikami Centrum. Największą grupę, ponad 50% pracowników merytorycznych, stanowili: instruktorzy zawodu/ trenerzy/ instruktorzy reintegracji zawodowej (średnio 4 osoby), kierownicy/koordynatorzy projektów (w poszczególnych latach 4, 2 i 2 osoby) oraz psychologowie (odpowiednio 3, 1 i 1 osoba). Na umowach cywilnoprawnych zatrudnionych było średnio w 2011 r. 11 pracowników, w 2012 r. 8 a w I kwartale 2013 r. tylko 3 osoby.

(dowody: akta kontroli str. 39 – Wykaz pracowników merytorycznych CIS, str. 41 – Zatrudnienie w CIS)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Centrum w zakresie przygotowania organizacyjnego CIS do realizacji zadań dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej, mimo stwierdzonych nieprawidłowości związanych z: [1] niedostosowaniem regulaminu organizacyjnego do zapisów zawartych we wniosku o przedłużenie statusu Centrum, [2] niezgodnością struktury organizacyjnej ujętej w regulaminie organizacyjnym z faktyczną strukturą organizacyjną CIS.

2. Realizacja przez CIS zadań określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, w zakresie form aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykorzystanie na te zadania publicznych środków finansowych.

1.8. Sposób prowadzenia przez Centrum rekrutacji uczestników.

Opis stanu faktycznego

W badanych latach 2011-2013 CIS prowadził rekrutację w sposób ciągły, przy czym nasilenie rekrutacji następowało w okresie rozpoczynającym edycję poszczególnych zajęć. Łącznie w badanym okresie prowadzona była rekrutacja do 6 edycji obejmujących 9 grup szkoleniowych. Ponadto prowadzona była rekrutacja do 11 edycji obejmujących 33 grupy szkoleniowych w ramach trzech projektów („Droga do zatrudnienia”, „Do zatrudnienia jeden krok” i „Centrum Aktywnych”) współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Rekrutacja uczestników do zajęć realizowanych przez Centrum związana była z ustaloną między CIS a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MOPS) ścieżką kierowania uczestników do Centrum.

Decyzje w zakresie rekrutacji osób wynikały z analiz badawczych oraz diagnoz lokalnej sytuacji społecznej w grupach osób, które zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym, mogą korzystać z usług reintegracji społecznej i zawodowej (art. 1 ust. 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym). Przy kierowaniu ofert CIS do określonych grup korzystano ponadto z analizy danych pochodzących z zamieszczanych na stronach internetowych statystyk GUS i Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy (DWUP) oraz innych udostępnianych do publicznej wiadomości analiz, diagnoz, raportów, badań i publikacji.

CIS przeprowadzał selekcję osób w oparciu o wspólnie z MOPS wypracowane w kwietniu 2008 r. „Zasady współpracy Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie ścieżki rekrutacyjnej” (Zasady) wraz z wzorami formularzy rekrutacyjnych. Zasady te wraz z wzorami formularzy rekrutacyjnych (AI – wniosek o przyjęcie do Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, AII – oświadczenie osoby kierowanej do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej, BI – zgoda na uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej, BII – opinia pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, BIII – skierowanie do realizacji w zajęć w CIS) były na bieżąco aktualizowane (bez prawnego ich wprowadzania zarządzeniem Dyrektora CIS bądź zatwierdzeniem zmian do pierwotnych zasad). Wg. aktualnie stosowanych zasad kierowania do CIS osoby zainteresowane mógł zgłosić do uczestnictwa w CIS: kurator, terapeuta, pracownik socjalny MOPS itp. lub sama osoba zainteresowana. Z ewentualnymi kandydatami (będącymi lub nie będącymi klientami MOPS) do CIS wstępną rozmowę przeprowadzał pracownik CIS informując o zasadach oraz o kryteriach uczestnictwa w CIS. Po przejściu całej procedury (łącznie z podpisaniem przez uczestnika, opracowanego przez CIS, Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego) przyjęcia dokonuje Dyrektor Centrum przesyłając do MOPS celem akceptacji, listę osób zakwalifikowanych do zajęć.

Centrum nie było nastawione na konkretne, wybrane grupy osób. Przyjęcie danej osoby do uczestnictwa w Centrum opierało się na kryteriach wymienionych w art. 1 ust. 2 Ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz wynikach rozpoznania sytuacji życiowej uczestnika, potwierdzonej m.in. wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego MOPS. Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa

Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej (MPIPS DPiIS) wyrażonym w piśmie z 22.01.2009 r. oraz wydanym na podstawie ww. pisma zarządzeniu Dyrektora Centrum z dnia 27.04.2009 r., do Centrum przyjmowane były osoby bezrobotne bądź nieaktywne zawodowo, których przyjęcie do CIS wynikało z diagnozy sytuacji życiowej osoby, potwierdzonej m.in. wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Centrum w latach 2011 – 2013 Centrum nie występowało w formie pisemnej do PUP we Wrocławiu informacje/analizy dotyczące lokalnego rynku pracy. Zauważyć jednak należy, że na stronie internetowej PUP było systematycznie zamieszczany aktualny monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

(dowody: akta kontroli str. 214-215 – Zarządzenie Dyrektora CIS w sprawie przyjęcia kryteriów uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej, str. 297-306 – Pismo CIS do MOPS oraz zaakceptowane „Zasady współpracy CIS we Wrocławiu z MOPS w zakresie ścieżki rekrutacyjnej, str. 194-202 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów, str. 203-204 – Zasady kierowania do CIS, str. 390-391 – Informacja PUP we Wrocławiu)

1.9. Sposób prowadzenia monitoringu/badania lokalnej sytuacji społecznej oraz lokalnego rynku pracy.

Opis stanu faktycznego

Centrum Integracji Społecznej nie prowadziło samodzielnie monitoringu/badania lokalnej sytuacji społecznej oraz lokalnego rynku pracy pod kątem ciągłego ukierunkowywania swojej oferty usług. CIS pozyskuje z zewnątrz badania i analizy, służące zarówno ww. celowi, jak i dopasowaniu form wsparcia do potrzeb grup wykazanych w diagnozach jako grupy w najtrudniejszej sytuacji społecznej i zawodowej. Podkreślić należy, że zadania statutowe Centrum nie obejmują samodzielnego prowadzenia monitoringu i badania lokalnej sytuacji społecznej ani lokalnego rynku pracy. Ponadto Centrum nie posiada zasobów finansowych ani technicznych pozwalających na wyodrębnienie komórki organizacyjnej, która zajmowałaby się samodzielnym prowadzeniem analiz badawczych.

Konstruując i ukierunkowując ofertę usług oraz adresując ją do określonych grup docelowych, Centrum korzysta z istniejących badań / analiz / diagnoz / raportów i publikacji, które dotyczą lokalnej sytuacji społecznej oraz sytuacji na rynku pracy. Są to głównie ogłaszane na stronach internetowych publikacje:

- Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) – strona dotycząca danych lokalnych,
- Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy (DWUP) – informacja o sytuacji na rynku pracy w województwie dolnośląskim, ranking zawodów deficytowych, opracowania statystyczne dotyczące niepełnosprawnych bezrobotnych na dolnośląskim rynku pracy,
- Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu (PUP) dotyczące – poziomu bezrobocia w powiecie oraz jego struktury, monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych we Wrocławiu i powiecie wrocławskim, szczegółowych analiz rynku pracy, uwzględniających m.in.: sytuację społeczno-gospodarczą miasta Wrocławia i powiatu wrocławskiego, strukturę ludności, strukturę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, napływu wolnych miejsc pracy, zawodów deficytowych i nadwyżkowych w układzie zawodów i specjalności, analizę osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia, analizy efektywności szkoleń prowadzonych przez PUP,

...a także bezpłatnie udostępniane publikacje innych podmiotów opracowujących lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych lub realizujących własne projekty badawcze.

CIS ponadto w latach 2011-2013 uczestniczyło w 11 seminariach/konferencjach i spotkaniach, dotyczących sytuacji lokalnej oraz lokalnego rynku pracy, w tym cyklicznie w ramach projektu systemowego „Obserwatorium Dolnośląskiego Rynku

Pracy i Edukacji”, którego realizatorem jest aktualnie Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej. Prócz tego CIS pozyskało w dniu 9.05.2013 r. informację z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu o liczbie wydanych w 2012 r. orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wg wieku, płci, wykształcenia i zatrudnieniu.

(dowody: akta kontroli str. 245-249 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – monitoring, str. 250 – Pismo CIS do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu, str. 251-253 – Odpowiedź Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności - informacja o liczbie wydanych orzeczeń, str. 216-222 – Wykaz diagnoz/analiz/strategii/publikacji dotyczących lokalnej sytuacji społecznej)

1.10. Struktura i ilość wniosków będących podstawą skierowania uczestnika do CIS.

Opis stanu faktycznego

Najczęstszą podstawą skierowania uczestnika do CIS był wniosek własny osoby zainteresowanej. W latach 2011-2013 (I kwartał) liczba uczestników przyjęta do Centrum ulegała systematycznej obniżce, z 207 osób w 2011 r. do 80 w 2012 r. i 30 w I kwartale 2013 r. Wszyscy uczestnicy zostali przyjęci na podstawie skierowań wystawionych przez właściwy ośrodek pomocy społecznej. Do Centrum nie były kierowane osoby zamieszkałe w innych gminach niż siedziba CIS.

(dowody: akta kontroli str. 42 – Struktura wniosków o skierowanie do CIS, str. 43 – Zestawieni liczby skierowań do CIS)

1.11. Zgodność rodzajów realizowanej przez CIS działalności z wykazanymi we wniosku o nadanie statusu Centrum oraz sprawozdaniami składanymi wojewodzie.

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2013 (do 16.04.2013 r.) kierowane do uczestników w ramach reintegracji społecznej i zawodowej usługi obejmowały:

- szkolenia zawodowe (podniesienie kwalifikacji, przekwalifikowanie)
- kursy podnoszące ogólne kwalifikacje (np. obsługa komputera, prawo jazdy, itp.)
- kierowanie na praktyki i staże zawodowe
- pomoc w przekazywaniu ofert pracy (pośrednictwo pracy)
- naukę sposobu poszukiwania pracy (pisanie CV, komunikacja interpersonalna, itp.)
- indywidualne konsultacje z psychologiem lub terapeutą
- porady prawne
- inne działania z zakresu reintegracji społecznej

Zakres realizowanej przez CIS działalności był zgodny z wykazanymi we wniosku o nadanie statusu Centrum oraz sprawozdaniami składanymi wojewodzie. Niezgodne natomiast ze stanem faktycznym były sprawozdania za 2011 r. i 2012 r.

(dowody: akta kontroli str. 48-52 – Sprawozdanie CIS w roku 2010, str. 53-57 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2011 r., str. 58-62 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2012 r., str. 44-46 – Usługi kierowane do uczestników w ramach reintegracji społecznej i zawodowej w roku 2011-2013)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Centrum w zakresie zgodności rodzajów realizowanej przez CIS działalności z wykazanymi we wniosku o nadanie statusu Centrum oraz sprawozdaniami składanymi wojewodzie, stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. W sprawozdaniu CIS za I-XII 2011 r. przekazanym Wojewodzie Dolnośląskiemu wykazano w części IV – liczba uczestników objętych reintegracją społeczną i zawodową, że w 2011 r. rozpoczęło zajęcia 207 osób, uczestniczyło w zajęciach 207 osób a ukończyły 142 osoby. W rzeczywistości dane te były nierzetelne,

gdyż faktycznie rozpoczęło zajęcia 208 osób, uczestniczyło w zajęciach 208 osób i ukończyły 139 osoby.

2. W sprawozdaniu CIS za I-XII 2012 r. przekazanym Wojewodzie Dolnośląskiemu wykazano w części IV – liczba uczestników objętych reintegracją społeczną i zawodową, że w 2011 r. rozpoczęło zajęcia 80 osób, uczestniczyło w zajęciach 101 osób a ukończyły 80 osoby. W rzeczywistości dane te były nierzetelne, gdyż faktycznie rozpoczęło zajęcia 79 osób, uczestniczyło w zajęciach 114 osób a ukończyły 96 osób.

W piśmie wysłanym w toku kontroli (27.06.2013 r.) do Wojewody Dolnośląskiego, Dyrektor Centrum wyjaśniła, że w wyniku kontroli wewnętrznej i weryfikacji dokumentów za lata 2011 – 2012 stwierdzono, iż zostały wykazane nieprawidłowe liczby osób rozpoczynających, uczestniczących, kończących oraz osób, które usamodzielnily się. Rozbieżności wynikają z faktu, iż część Uczestników Centrum Integracji Społecznej realizujących Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego, będących jednocześnie uczestnikami projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, odmiennie zostało zakwalifikowanych w sprawie uczestnictwa. Z zapisów Ustawy o zatrudnieniu socjalnym wynika, iż każda osoba, która podpisała Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego jest osobą uczestniczącą. W projektach dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego za osobę uczestniczącą uważany był uczestnik, który podpisał Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego i faktycznie korzystał z zapisanych w projektach formach wsparcia. W celu ujednoczenia sposobu kwalifikacji uczestnictwa, w przesłanych korektach sprawozdań uwzględniono zapisy Ustawy o zatrudnieniu socjalnym dotyczące uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej.

(dowody: akta kontroli str. 48-52 – Sprawozdanie CIS w roku 2010, str. 53-57 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2011 r., str. 58-62 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2012 r., str. 732 – Pismo CIS dotyczące korekty sprawozdań za 2011 i 2012 r.)

1.12. Prowadzenie przez Centrum zajęć z zakresu przyuczenia do zawodu, przekwalifikowania zawodowego lub podniesienia kwalifikacji.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie 2011-2013 łącznie przeszkolono 326 uczestników w ramach pięciu rodzajów następujących kursów:

- pracownik remontowo-budowlany/ technologie wykończeniowe w budownictwie: 92 osoby
- bukieciarz-florysta/konserwator z elementami konserwacji terenów zielonych: 82 osoby
- opiekun osoby zależnej/pracownik opiekuńczo-pielęgnacyjny/opiekun indywidualny: 76 osób
- pracownik administracyjno-biurowy/nowoczesna obsługa biura i sekretariatu/pracownik małej poligrafii: 71 osób
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej: 5 osób

Dane dotyczące analizy rynku pracy pozyskiwano z ogólnie dostępnych opracowań statystycznych, sporządzanych i udostępnianych m.in. przez PUP we Wrocławiu, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, czy badań przeprowadzonych przez Gallup Organization Poland Sp. z o.o. (na zlecenie Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy) w ramach projektu „Obserwatorium Dolnośląskiego Rynku Pracy i Edukacji” – raport końcowy „Sytuacja na dolnośląskim rynku pracy – badanie zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje umiejętności” 2011 rok. Wybór zawodów wprawdzie został poprzedzony analizą lokalnego rynku pracy i wynikającego z niego zapotrzebowania, nie mniej jednak dane te nie odzwierciedlały w pełni faktycznego

zapotrzebowania w niektórych zawodach. Świadczy o tym uzyskana w toku kontroli, przedstawiona niżej, informacja z PUP.

CIS nie występował do PUP o informacje/analizy dotyczące lokalnego rynku pracy, w tym zapotrzebowania na konkretne zawody/umiejętności. Z uzyskanej w toku kontroli informacji z PUP wynika, że w okresie od 2011 r. do 27.05.2013 r. w zakresie zawodów budowlanych nie było zapotrzebowania: na monterę suchej zabudowy (wpłynęła tylko jedna oferta na 4 miejsca pracy) w 2012 r., w ogóle nie było zapotrzebowania na monterę zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie a na technologa robót wykończeniowych w budownictwie złożono w badanym okresie tylko 4 oferty pracy w 2012 r. (6 miejsc pracy).

W zakresie zawodów związanych bukieciarstwem i terenami zielonymi w badanych latach 2011-2013 niewielkie było zapotrzebowanie na: bukieciarza (1 oferta na 1 miejsce pracy w 2013 r.), florystę (9 ofert pracy na 10 miejsc pracy), pomocniczego robotnika przy konserwacji terenów zielonych (3 oferty na 13 miejsc pracy tylko w 2011 r.).

W zakresie zawodów opiekuna osób w ogóle nie było zapotrzebowania dla asystenta osób niepełnosprawnych, a dla opiekuna w domu pomocy społecznej wpłynęły 3 oferty na 9 miejsc pracy w latach 2011-2012 i nie wpłynęła do PUP żadna oferta w bieżącym roku.

Zapotrzebowanie było w badanym okresie na pracowników administracyjno-biurowych w szczególności w grupie pracowników obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowanych (196 ofert na 228 miejsc pracy) oraz sekretarek (26 ofert pracy na 26 miejsc). Nie było natomiast w ogóle zapotrzebowania na zawody związane z poligrafią, tj. inżynier poligraf, technik poligraf (1 oferta na 1 miejsce pracy w 2011 r.), fotograf poligraficzny, grawer poligraficzny, operator skanera, trawiacz poligraficzny.

Stosunkowo duże zapotrzebowanie było w badanym okresie na zawód sprzedawcy (267 ofert na 811 miejsc pracy) oraz sprzedawcy w branży mięsnej (28 ofert na 79 miejsc pracy) i sprzedawcy w branży spożywczej (20 ofert na 42 miejsca pracy).

Zawody, na które było w latach 2011-2013 największe zapotrzebowanie (nie licząc pracowników do prac prostych niesklasyfikowanych) to: pracownik ochrony fizycznej bez licencji (odpowiednio w badanych latach: 542, 494, 361 miejsc pracy), sprzątaczkę biurową (odpowiednio w latach: 400, 363, 120), sprzedawcy (odpowiednio 446, 357, 140).

Zauważyć jednak należy, że obowiązujące przepisy prawa nie nakładają na pracodawców obowiązku informowania PUP o posiadaniu wolnych miejsc zatrudnienia, w związku z powyższym informacje PUP nie mogą stanowić jedyne źródła.

(dowody: akta kontroli str. 309-3012 – Informacja na temat prowadzenia zajęć mających na celu przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie zawodowe lub podniesienie kwalifikacji, str. 301-315 – Informacja na temat wyboru zawodów/kwalifikacji, w których realizowano zajęcia reintegracji zawodowej w Centrum, str. 316-324 – Informacja dot. zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy (w kontekście wyboru zawodów/kwalifikacji, w których realizowano zajęcia reintegracji zawodowej) oraz liczba ofert pracy w tych zawodach, str. 390-395 – Informacja PUP we Wrocławiu)

1.13. Przedłużanie okresu uczestnictwa w Centrum.

W okresie 2011-2013 tylko jeden uczestnik zajęć w Centrum Integracji Społecznej miał przedłużony okres uczestnictwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Był on uczestnikiem projektu „Droga do zatrudnienia” w okresie 15.02.-31.08.2010 r., a następnie brał udział w zajęciach CIS (grupa administracyjno-biurowa) od 13.09.2011 r. do 31.05.2012 r. W obu tych okresach

Opis stanu
faktycznego

uczestnictwa realizował on Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (dalej: IPZS). Na prośbę tego uczestnika CIS i dyrektora Zarządu Obsługi Jednostek Miejskich we Wrocławiu (ZOJM), tj. pracodawcy, u którego uczestnik ten odbywał praktyczne zajęcia zawodowe, po uprzednim zasięgnięciu opinii pracownika socjalnego (zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym), Dyrektor CIS wyraziła zgodę na przedłużenie okresu realizacji IPZS na okres 01.03.-31.05.2012 r. Przedłużenie IPZS zostało poparte analizą potrzeb szkoleniowych i szans na zatrudnienie uczestnika u pracodawcy. Uczestnik usamodzielniał się ekonomicznie.

(dowody: akta kontroli str. 307-308 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – zajęcia przyuczenia do zawodu bądź przekwalifikowania, przedłużenie uczestnictwa, str. 325 – Pismo CIS – uzasadnienie do podjęcia decyzji na przedłużenie okresu uczestnictwa w CIS, str. 326 – Pismo Zarządu Obsługi Jednostek Miejskich (ZOJM) – opinia dotycz. osoby ubiegającej się o przedłużenie uczestnictwa w CIS, str. 327 – Pismo CIS do ZOJM – wyrażenie zgody na przedłużenie praktyk, str. 328 – Opinia o uczestniku kierownika Działu Usług CIS, str. 329 – Pismo uczestnika CIS o przedłużenie uczestnictwa w CIS na trzy miesiące, str.352 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – wykaz absolwentów/osób, które ukończyły CIS w podziale na edycje i lata)

1.14. Współpraca CIS z powiatowym urzędem pracy (PUP) w zakresie kierowania uczestników/ absolwentów Centrum do pracy u pracodawcy lub w CIS.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011 – 2013 Centrum nie występowało do PUP z wnioskiem o skierowanie uczestników/ absolwentów Centrum do pracy u pracodawcy lub w CIS. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym wystąpienie o skierowanie uczestnika/ absolwenta Centrum do pracy u pracodawcy lub w CIS w ramach zatrudnienia wspieranego wymaga złożenia wniosku przez kierownika Centrum, pracownika socjalnego i uczestnika CIS. W badanych latach żaden z uczestników Centrum nie wyraził zainteresowania podjęciem zatrudnienia wspieranego. W realizowanych w tym czasie projektach („Droga do zatrudnienia” oraz „Do zatrudnienia 1 krok”) nie przewidywano zatrudnienie, w tym zatrudnienie wspierane, jako rezultat podejmowanych działań projektowych. Do przewidywanych i zaakceptowanych przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy rezultatów uczestnictwa w w/w projektach należało m.in.: ukończenie kursu zawodowego, ukończenie kursu obsługi komputera, odbycie stażu / reintegracji zawodowej, wzrost wiedzy o rynku pracy i umiejętności poruszania się po nim, wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, wzrost umiejętności kreowania wizerunku i autoprezentacji, podniesienie motywacji do podjęcia pracy. Od grudnia 2012 r. Centrum realizuje projekt „Centrum Aktywnych”, w ramach którego przewiduje się osiągnięcie 20% wskaźnika zatrudnienia wśród jego uczestników. W związku z powyższym w dniu 15 maja br. Centrum poinformowało PUP o realizowanym programie oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia wspieranego przez maksymalnie 27 uczestników w bieżącym roku finansowym.

Z innych form współpracy CIS z PUP w zakresie zatrudnienia uczestników/absolwentów Centrum należy np. wymienić:

- zawarcie w dniu 18 marca 2013 r. między Urzędem Miejskim Wrocławia a MOPS i PUP porozumienia mającego na celu realizację od 1.06. br. projektu „Dobry start” współfinansowanego ze środków MPiPS, w ramach którego przewiduje się wypracowanie rezultatu w postaci zatrudnienia wspieranego 3 uczestników/ absolwentów Centrum (na łączną liczbę 15 uczestników projektu),

Uwagi dotyczące
badanej działalności

- rekrutację do Centrum osób niepracujących korzystających z pomocy PUP, organizowanie spotkań informacyjno - rekrutacyjnych dla klientów Klubów Pracy PUP,
- informowanie o dostępnych dla uczestników i absolwentów CIS ofertach pracy wywieszanych przez PUP,
- udział uczestników Centrum w Targach Pracy organizowanych przez PUP.

Ponadto stwierdzono, że Centrum nie składało wniosków do PUP o skierowanie uczestnika/absolwenta do pracy u pracodawcy lub w CIS. Nie informowało też z wyprzedzeniem, w celu uwzględnienia w rocznych planach finansowych PUP, o potrzebach mogących angażować posiadane i wydatkowane przez PUP środki Funduszu Pracy (nie później niż do 31 stycznia każdego roku). Działania te nie były wymagane postanowieniami ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Jak wynika z pism CIS nie składano wniosków i nie kierowano uczestników do zatrudnienia u pracodawcy w związku z brakiem zainteresowania uczestników tą formą zatrudnienia – niska odpłatność godzinowa, niski wymiar czasowy zaangażowania w pracy.

(dowody: akta kontroli str. 330-332 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – współpraca z PUP, str. 333-337 – Porozumienie pomiędzy Gminą Wrocław (w imieniu Gminy projekt „Dobry start” realizuje CIS) a MOPS i PUP we Wrocławiu, str. 384-385 – Pismo CIS do PUP dotyczące zatrudnienia wspieranego – prace społecznie użyteczne, skierowanie do pracy u pracodawcy lub CIS), str. 386-388 – Odpowiedź PUP do CIS dotycząca zatrudnienia wspieranego, str. 427-452 – Badanie próby absolwentów CIS, w tym osób usamodzielnionych ekonomicznie – 2011 r., str. 453-482 – Badanie próby uczestników CIS, w tym osób usamodzielnionych ekonomicznie – 2012 r.)

1.15. Sposób i tryb kierowania osób przez OPS i PUP do CIS, realizacja działań podjętych przez Centrum względem absolwentów.

Opis stanu
faktycznego

Tytuł absolwenta w latach 2011-2013 uzyskało łącznie 28 uczestników CIS, z tego usamodzielniono się ekonomicznie 10 osób. Wszystkie osoby uzyskały w 2011 r. tytuł absolwenta. W latach następnych żaden uczestnik nie uzyskał tytułu absolwenta ze względu na niespełnianie wymogów określonych w art. 2 ust. 1a ustawy o zatrudnieniu socjalnym, tj. żaden z absolwentów nie uczestniczył w zajęciach CIS przez okres minimum 6 miesięcy.

Szczegółowej analizie kontrolnej poddano:

- a) 10 osób z 2011 r. wybranych spośród 28 absolwentów, w tym 7 usamodzielnionych ekonomicznie, z czego w przypadku wszystkich absolwentów stwierdzono:
 - niekierowanie uczestników CIS z zakresu zatrudnienia wspieranego w formie prac społecznie użytecznych,
 - nieskładanie wniosków do PUP o skierowanie uczestnika/absolwenta Centrum do pracy u pracodawcy lub w CIS (zgodnie z art. 16 ust. 1 ww. ustawy),
 - nieprzyznawanie uczestnikom motywacyjnej premii integracyjnej,
- b) 12 uczestników CIS wybranych spośród 81 uczestników (15%), w tym 9 usamodzielnionych ekonomicznie, z czego w przypadku wszystkich uczestników, którzy zakończyli edycję stwierdzono podobnie jak w 2011 r.:
 - niekierowanie uczestników CIS z zakresu zatrudnienia wspieranego w formie prac społecznie użytecznych,
 - nieskładanie wniosków do PUP o skierowanie uczestnika/absolwenta Centrum do pracy u pracodawcy lub w CIS (zgodnie z art. 16 ust. 1 ww. ustawy),
 - nieprzyznawanie uczestnikom motywacyjnej premii integracyjnej.

Wszystkie edycje zostały prawidłowo przygotowane, zrealizowane i właściwie udokumentowane. Każda osoba była poddana procedurze selekcji, odbyła miesięczny okres próbny, a po nim przewidziane IPZS szkolenia, uczestnikom CIS wypłacano świadczenia integracyjne, na które złożyli właściwe wnioski do Dyrektora Centrum, a na zakończenie wydawano stosowne zaświadczenia o ukończeniu szkoleń. Dalsze losy uczestników CIS były monitorowane poprzez wypełnianie ankiety ewaluacyjnej.

Według wyjaśnień Dyrektora CIS i dwóch kierowników projektów uczestnicy Centrum nie byli zainteresowani zatrudnieniem wspieranym i nie złożyli wniosku w sprawie zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub w Centrum. W ocenie ich korzystanie z zatrudnienia wspieranego wymaga od pracodawcy i pracownika spełnienia wielu trudnych warunków (szereg formalności dokumentacyjnych, długotrwałe procedury refundacji zatrudnienia itp.). Nie mniej jednak Centrum zwiększy zaangażowanie we współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu w zakresie skierowania uczestników, którzy uzyskają status absolwenta, do zatrudnienia wspieranego realizowanego w formie prac społecznie użytecznych. Odnosząc się natomiast do sposobu poprawy skuteczności pozyskiwania środków finansowych na zatrudnienie wspierane wyjaśniono, że PUP zostanie powiadomiony z wyprzedzeniem o możliwości uzyskania w 2014 r. statusu absolwenta Centrum przez maksymalnie 42 osoby.

(dowody: akta kontroli str. 511-516 – Wyjaśnienie Dyrektora Jadwigi Góralewicz i dwóch kierowników projektów, str. 427-452 – Badanie próby absolwentów CIS, w tym osób usamodzielnionych ekonomicznie – 2011 r., str. 453-482 – Badanie próby uczestników CIS, w tym osób usamodzielnionych ekonomicznie – 2012 r.)

1.16. Źródła finansowania CIS – planowanie oraz zaspokojenie potrzeb.

Opis stanu
faktycznego

Uzyskana w latach 2011-2012 i planowana na 2013 r. kwota przychodów uległa zmniejszeniu z 3.140 tys. zł w 2011 r., do 2.278 tys. zł w 2012 r. (o 27,5%). Na 2013 r. planowano wzrost kwoty przychodów do 2.457 tys. zł (o 7,9%). Przychody pochodziły głównie ze środków z UE w kwocie 1.458,00 tys. zł w 2011 r., 828,00 tys. zł w 2012 r. i planowane na 2013 r. w wysokości 1207,00 tys. zł (46,4%, 36,3% i 49,1% przychodów) oraz z budżetu gminy odpowiednio 671,00 tys. zł, 582,00 tys. zł i 550,00 tys. zł (21,37%, 25,55% i 22,39% przychodów). Podstawą planowania były przychody z roku poprzedniego wyszczególnione każdorazowo w sprawozdaniach do wojewody dolnośląskiego.

Wysokość środków była wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb CIS, o czym świadczą m.in. oględziny lokali i ich wyposażenia (stan techniczny lokali CIS i ich wyposażenie, według oceny NIK, były wystarczające do realizacji zadań statutowych).

(dowody: akta kontroli str. 47 – Tabela 6. Źródła finansowania CIS, str. 733-739 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2012 r., str. 740-746 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2011 r.)

1.17. Struktura i kierunki wydatków Centrum w latach 2011-2012

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w 2012 r. wydatki CIS wyniosły 2.249,00 tys. zł i były niższe niż w 2011 r. o 888,0 tys. zł, co wynikało głównie z mniejszych wydatków w najważniejszych grupach. Najwyższe wydatki wystąpiły w grupie wynagrodzeń – 808 tys. zł, stanowiąc 36% wydatków ogółem i wydatki rzeczowo administracyjne – 781,0 tys. zł (35% wydatków ogółem). W wymienianych grupach wydatki uległy w badanych latach obniżeniu odpowiednio o 259,0 tys. zł i 238 tys. zł. Podstawą planowania były wydatki z roku poprzedniego oraz realizowane i przewidywane do realizacji w danym roku kalendarzowym (budżetowym) projekty i zadania poza projektowe, w tym realizowane w formie usług. Wydatki przeznaczone na

wynagrodzenia i nagrody pracowników nie były nieproporcjonalnie duże w stosunku do wydatków na realizację ustawowych zadań Centrum.

(dowody: akta kontroli str. 63 – Tabela 7. Struktura i kierunki wydatków Centrum w latach 2011-2012, str. 733-739 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2012 r., str. 740-746 – Sprawozdanie CIS za I-XII 2011 r.)

1.18. Otrzymanie i wykorzystanie dotacji przez CIS

Opis stanu
faktycznego

Kwota otrzymanych w 2012r. dotacji wyniosła 1489,0 tys. zł i była niższa niż w roku 2011 o 684 tys. zł (o 31,5%). Niższa kwota dotacji wynikała per saldo z:

- niższych o 13,3% (o 89,0 tys. zł) dotacji z budżetu gminy,
- niższych o 39,6% (595,0 tys. zł) dotacji z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Wykorzystane w 2011 r. dotacje wyniosły natomiast 1410, 0 tys. zł i były niższe niż kwota otrzymana o 79,0 tys. zł (o 5,3%). Niższa kwota wykorzystanych dotacji ogółem wynikała z mniejszego wykorzystania dotacji otrzymanych z EFS o 8,7% (79,0 tys. zł).

W analizowanych latach dotacje budżetowe zostały wykorzystane odpowiednio w 98% w 2011 r. i w 95% w 2012 r.

(dowody: akta kontroli str. 64 – Dotacje dla CIS)

1.19. Prawdliwość wykorzystania dotacji ze środków Unii Europejskiej

Opis stanu
faktycznego

Analizie kontrolnej poddano także realizację umów, na podstawie których przyznano największe dotacje w 2011 i 2012 r. ze środków z Unii Europejskiej.

W dniu 24.11.2010 r. zawarta została pomiędzy Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy (instytucją wdrażającą – Instytucja Pośrednicząca II stopnia) a Fundacją In Posterum we Wrocławiu (zwaną beneficjentem) umowa o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki. Umowa przyznawała Beneficjentowi dofinansowanie na realizację Projektu w łącznej kwocie nieprzekraczającej 1.999.980,00 zł i stanowiącej nie więcej niż 100% całkowitych wydatków kwalifikowanych Projektu, w tym:

- 1) płatność ze środków europejskich w kwocie 1.699.983,00 zł,
- 2) dotacja celowa z budżetu krajowego w kwocie 299.997,00 zł.

Beneficjent Fundacja In Posterum (Lider Partnerstwa) zawarła z Gminą Wrocław (Partnerem) w dniu 25.02.2010 r. umowę na rzecz realizacji Projektu „Do zatrudnienia 1 krok”. Ze strony Partnera projekt realizowany był przez CIS. Na realizację Projektu strony uzgodniły następujący podział środków finansowych w kwocie 1.999.980,00 zł:

- 1) na realizację zadań Lidera Partnerstwa 534.460,00 zł,
- 2) na realizację zadań Partnera 1.465.5200,00 zł.

W okresie trwania Projektu „Do zatrudnienia 1 krok” Centrum zapotrzebowało środki w wysokości 1.416.949,00 zł, z czego wydatkowało 1.396.022,32 zł. Na koniec roku 2010, 2011 i 2012 niewykorzystana kwota była zwracana. Łącznie zwrócono środki finansowe w wysokości 20.926,68 zł na konto Gminy Wrocław, które Gmina przekazała na konto Lidera Fundacji In Posterum. Ostateczny wniosek o płatność został pozytywnie zweryfikowany 23.01.2013 r. przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, a ostatecznego rozliczenia z nim dokonała Fundacja In Posterum. Dotacja została prawidłowo wykorzystana, a określone we wniosku o dofinansowanie wskaźniki efektywności w pełni zrealizowane.

W dniu 26.11.2009 r. zawarta została pomiędzy Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy (instytucją wdrażającą – Instytucja

Pośrednicząca II stopnia) a Gminą Wrocław (zwaną Beneficjentem) umowa o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki projektu „Droga do zatrudnienia”. Umowa przyznawała Beneficjentowi dofinansowanie na realizację Projektu w łącznej kwocie nieprzekraczającej 2.054.838,89 zł istanowiącej nie więcej niż 100% całkowitych wydatków kwalifikowanych Projektu. Projekt był realizowany przez CIS. Łącznie przekazane zostały Centrum środki w pełnej wnioskowanej wysokości. Na koniec roku 2011 niewykorzystana kwota 42.701,90 zł została zwrócona Gminie Wrocław. Ostateczny wniosek o płatność został pozytywnie zweryfikowany 13.12.2011 r. przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Dotacja została prawidłowo wykorzystana, a określone we wniosku o dofinansowanie wskaźniki efektywności w pełni zrealizowane.

(dowody: akta kontroli str. 616-623 – Umowa o dofinansowanie projektu w ramach programu Kapitał Ludzki „Do zatrudnienia 1 krok”, str. 624-638 – Umowa partnerska na rzecz realizacji Projektu „Do zatrudnienia 1 krok”, str. 639-640 – Aneks nr 4 do umowy partnerskiej na rzecz realizacji Projektu „Do zatrudnienia 1 krok”, str. 641-659 – Wniosek beneficjenta o płatność, str. 660-662 – Informacja o wynikach weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność, str. 663-666 – Oświadczenie o rozliczeniu projektu „Do zatrudnienia 1 krok” z wydrukami z kont, str. 667 – Oświadczenie o partnerstwie i sposobie rozliczenia dofinansowania, str. 668-677 – Umowa o dofinansowanie projektu w ramach programu Kapitał Ludzki „Droga do zatrudnienia”, str. 678- 703 – Wniosek beneficjenta o płatność, str. 704 – Wyciąg z rachunku bankowego – zwrot dofinansowania, str. 705-707 – Informacja o wynikach weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność).

1.20. Prawidłowość wydatkowania środków na zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej w kontekście przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie prowadzenie zajęć w ramach reintegracji społecznej i zawodowej zlecane było podmiotom zewnętrznym. Ogółem udzielono 20 zamówień na kwotę 323.979,70 zł brutto, w tym 19 w trybie zapytania ofertowego (ze względu na nie podleganie przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych – zamówienia do 14 tys. euro) na kwotę 313.942,90 zł brutto i jedno w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 10.036,80 zł brutto dla części III oferty (w związku z dopuszczeniem do przetargu możliwości składania ofert częściowych dla trzech części o łącznej wartości szacunkowej 195.700,00 zł brutto – nie związanych z zajęciami reintegracji społecznej i zawodowej).

Szczegółowym badanie objęto jedno postępowanie z dnia 22.03.2011 r. o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę 10.036,80 zł na usługi prawne w zakresie zadań realizowanych w ramach projektu „Europrzedsiębiorca 45+” oraz „Droga do zatrudnienia” – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – realizowane przez Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu, w zakresie Części III – pod nazwą „Usługi doradcze – doradztwo indywidualne z zakresu prawa dla uczestników projektu Droga do zatrudnienia”. Postępowanie o zamówienie publiczne przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionego zamówienia stwierdzono, że zostało ono przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, CIS dokonał wydatkowania środków zgodnie z obowiązującymi przepisami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

⁴ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

(dowody: akta kontroli str. 486-488 – Zamówienia do 14 tys. euro 2011-2013, str. 492-505 – Wyciąg z badania procedur określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych, str. 483-484 – Żądanie wyjaśnień od dyrektora Jadwigi Góralewicz, str. 577-586 – Protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego – zamówienia publicznego, str. 587-607 – Specyfikacja istotnych warunków zamówienia (SIWZ)).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Centrum w zakresie realizacji przez CIS zadań określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, w zakresie form aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykorzystanie na te zadania publicznych środków finansowych, mimo stwierdzonej nieprawidłowości związanych z nierzetelnymi sprawozdaniami za lata 2011 i 2012 w zakresie liczby uczestników CIS.

3. Skuteczność działań CIS podejmowanych w celu przygotowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku

1.21. Liczba edycji zajęć, osób uczestniczących w zajęciach, osób usamodzielnionych. Dominujące formy usamodzielnienia ekonomicznego uczestników, sposób prowadzenia ewidencji osób usamodzielnionych.

Opis stanu faktycznego

W 2011 r. liczba uczestników, którzy ukończyli pozytywnie zajęcia (łącznie 139) była we wszystkich edycjach niższa niż uczestników rozpoczynających zajęcia (łącznie 208) o 33,17% (69 osoby). Stosunkowo mała liczba osób usamodzielniała się ekonomicznie, bo 44 uczestników kończących zajęcia (31,65%). Najwyższa liczba uczestników, którzy usamodzielnili się ekonomicznie pochodziła z III i IV edycji projektu „Drogi do zatrudnienia” oraz dwóch edycji „Do zatrudnienia 1 krok”, bowiem odpowiednio 10, 10 i 9, 10 osób. Mniejsze efekty zaobserwowano w V edycji „Drogi do zatrudnienia”, bo 5 osób usamodzielniało się ekonomicznie. Najslabsze efekty zaobserwowano w grupie osób uzależnionych, chorych psychicznie, bądź zwalnianych zakładów z karnych.

W 2012 r. łączna liczba uczestników, którzy ukończyli pozytywnie zajęcia (łącznie 96) była wyższa niż uczestników rozpoczynających zajęcia (łącznie 79) o 21,52% (17 osób) z uwagi na edycje przechodzące między poszczególnymi latami. W 2012 r. ekonomicznie usamodzielniało się 47 osób, co jest wynikiem stosunkowo dobrym. (48,96% uczestników, którzy zakończyli zajęcia w CIS). Najwyższa liczba uczestników, którzy usamodzielnili się ekonomicznie pochodziła z trzech edycji projektu „Do zatrudnienia 1 krok” zorganizowanych w 2012 r., bo łącznie 32 osób. W pozostałych edycjach liczba osób, które usamodzielniały się ekonomicznie wahała się od 1 do 5 osób. Najmniejsze efekty stwierdzono głównie w grupie osób uzależnionych, chorych psychicznie, bądź zwalnianych zakładów z karnych.

Łącznie w latach 2011-2012 235 osób zakończyło pozytywnie zajęcia, a 91 osób usamodzielniało się ekonomicznie, tj. 38,72%

(dowody: akta kontroli str. 65-69 – Skuteczność działań CIS w roku 2011 i 2012 r.)

1.22. Przyjęte we wniosku wskaźniki skuteczności/efektywności działania Centrum, sposób mierzenia i oceniania ich wykonania.

Opis stanu faktycznego

Dominującą formą usamodzielnienia ekonomicznego absolwentów/uczestników było znalezienie zatrudnienia u pracodawcy (bez zatrudnienia wspieranego). W latach 2011-2012 zajęcia rozpoczęło 287 osób, a zakończyło 235, tj. 81,88%.

W analizowanym okresie z osób, które zostały przyuczone do zawodu, przekwalifikowane i które podwyższyły kwalifikacje (235) usamodzielniono się 91 osób (38,72%), z czego 89 znalazło zatrudnieniem, a 2 osoby podjęły własną działalność gospodarczą.

We wniosku z 2005 r. o przedłużenie statusu do mierzenia planowanych efektów działania Centrum przyjęto wskaźnik planowanej liczby uczestników w latach 2008-2013. W latach 2011-2013 planowaną liczbę uczestników (z podziałem na kategorie: długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych, po wyjściu z zakładów karnych i pozostałych) określono na 170 w każdym roku. O ile w 2011 r. liczba uczestników rozpoczynających zajęcia przekroczyła wartość planowaną o 10% (17 uczestników), to w 2011 r. była mniejsza o 35,9% (61 uczestników). Ponadto we wniosku o przedłużenie statusu podano, że rocznie rezultatem będzie: przyuczenie do zawodu 50 osób, przekwalifikowanie lub podwyższenia kwalifikacji w różnych zawodowych 100 osób, odbycie w Centrum zajęć pomagających zarejestrować i podjąć zatrudnienie w spółdzielni socjalnej 50 osób, odbycie w Centrum zajęć pomagających zarejestrować i prowadzić własną działalność gospodarczą 50 osób, usamodzielnienie ekonomiczne 90 osób. W badanych latach wskaźniki te nie zostały osiągnięte. W liczbie osób usamodzielnionych ekonomicznie w latach 2011-2012 (44 i 47) uzyskano wskaźnik odpowiednio 48,88% i 52,22%, w liczbie uczestników, którzy podjęli własną działalność gospodarczą (2 osoby) uzyskano w wskaźnik 4,0% w 2011 r. i w 2012 r. 0,0%. Natomiast w ogóle nie organizowano zajęć z zakresu prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej z powodu braku zainteresowania.

Nie osiągnięcie zakładanych wskaźników wynikało z mniejszego zainteresowania uczestników zajęciami w CIS, niż to zakładano na etapie składania wniosku o przedłużenie statusu CIS.

(dowody: akta kontroli str. 65-69 – Skuteczność działań CIS w roku 2011 i 2012 r., str. 127-129 – Wniosek o przedłużenie statusu CIS we Wrocławiu, str. 73 – Tabela 10. Dominujące formy usamodzielnienia ekonomicznego absolwentów, str. 65-72 – Tabela 9. Skuteczność działań CIS w roku 2011-2012, str. 44-46a – Tabela 5. Usługi kierowane do uczestników w ramach reintegracji społecznej i zawodowej w roku 2011-2013 (do 16.04.2013 r.)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Centrum w badanym zakresie stwierdzono uchybienie polegające na nieosiągnięciu niektórych zakładanych we wniosku o przedłużenie statusu Centrum wskaźników efektywności.

(dowody: akta kontroli str. 65-69 – Skuteczność działań CIS w roku 2011 i 2012 r., str. 127-129 – Wniosek o przedłużenie statusu CIS we Wrocławiu, str. 73 – Tabela 10. Dominujące formy usamodzielnienia ekonomicznego absolwentów, str. 65-72 – Tabela 9. Skuteczność działań CIS w roku 2011-2012)

1.23. Liczba osób oraz przyczyny przerwania uczestnictwa w realizowanym programie.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 realizacji programu (IPZS) zaprzestały 42 osoby. Spowodowane to było w 80,9% (34 osoby) trwałym opuszczeniem przez uczestnika zajęć w Centrum (art. 13 ust. 4 pkt. 2) oraz w 16,7% (7 osób) oświadczeniem uczestnika o odstąpieniu od realizacji programu.

Szczegółowej analizie kontrolnej poddano 9 osób, tj. 3 osób z każdego roku (dla różnych przyczyn zaprzestania realizacji programu, określonych w art. 13 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu socjalnym) i ustalono:

- we wszystkich przypadkach pracownik MOPS we Wrocławiu rzetelnie sporządził opinię wniosku o skierowanie do Centrum, z uwzględnieniem wywiadu środowiskowego i oceny motywacji osoby kierowanej,
- w procesie rekrutacji w Centrum przeprowadzano diagnozę sytuacji kandydata z uwzględnieniem poziomu motywacji, potencjału i rokowań,
- w przypadkach określonych w art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym decyzję o zaprzestaniu realizacji programu wydała Dyrektor Centrum i decyzja ta została dostarczona uczestnikowi.

Stwierdzono natomiast, że nie odnotowano w dokumentacji z tego okresu zdarzeń sugerujących brak motywacji kandydata, czy też trudności adaptacyjne, natomiast ocena okresu próbnego kandydata nie była udokumentowana. Dowodem na jej przeprowadzenie było zakwalifikowanie do uczestnictwa w CIS.

(dowody: akta kontroli str. 572-575 – Pismo – odpowiedź na żądanie sporządzenia wykazu osób, które zaprzestały realizacji IPZS, str. 610-615 – Badanie próby uczestników, którzy zaprzestali realizację programu (IPZS) w 2011, 2012, 2013 r., str. 74 – Tabela 11. Zestawienie liczby osób, które zaprzestały realizacji programu)

1.24. Przypadki i przyczyny niezakwalifikowania kandydata do Centrum po miesięcznym okresie próbnym.

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie nie było przypadków niezakwalifikowania kandydata do Centrum po miesięcznym okresie próbnym.

(dowody: akta kontroli str. 510 – Informacja w sprawie braku przypadków niezakwalifikowania kandydata do CIS po miesięcznym okresie próbnym)

1.25. Sposób monitorowania trwałości (skuteczności) ekonomicznego usamodzielnienia absolwentów CIS. Współpraca z PUP i OPS w zakresie uzyskiwania informacji o absolwentach CIS – ich zarejestrowaniu jako osoby bezrobotnej, pobieraniu zasiłku dla bezrobotnego, korzystania z opieki społecznej.

Opis stanu faktycznego

Centrum monitorowało skuteczność ekonomicznego usamodzielnienia absolwentów poprzez uzyskiwanie stosownych informacji telefonicznie od uczestników CIS, bądź uzyskiwania potwierdzeń pisemnych w ankietach ewaluacyjnych dotyczących podjęcia zatrudnienia, podpisanych przez osobę podejmującą pracę, w celu monitoringu zatrudnienia w ciągu 6 miesięcy od ukończenia projektu. W 2011 r. CIS ukończyły 139 osoby, z tego usamodzielniało ekonomicznie się 44 uczestników. W 2012 r. na 96 uczestników, którzy ukończyli edycje w CIS 47 osób usamodzielniało się ekonomicznie. Centrum nie występowało do PUP o informację czy absolwent CIS z poprzedniego roku (poprzednich lat) zarejestrował się ponownie jako osoba bezrobotna. Sposób monitorowania telefonicznego tylko częściowo zapewniał uzyskanie rzetelnych danych odnośnie faktycznego usamodzielnienia ekonomicznego absolwentów/uczestników Centrum.

(dowody: akta kontroli str. 339-360 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – wykaz absolwentów Centrum w podziale na edycje i lata)

Centrum nie współpracowało w badanych latach z PUP w zakresie uzyskiwania informacji o absolwentach CIS – ich zarejestrowaniu jako osoby bezrobotnej, pobieraniu zasiłku dla bezrobotnego, korzystania z opieki społecznej. Stosowne informacje uzyskiwano najczęściej telefonicznie od uczestników CIS. Z informacji PUP uzyskanej w toku kontroli przez kontrolującego wynika, że z objętych szczegółowym badaniem 22 absolwentów/uczestników CIS, jedna osoba w 2011 r. i trzy osoby w 2012 r. były zarejestrowane w PUP jako bezrobotne bez prawa do

zasilku. Z pośród wymienionych osób, dwie wg informacji PUP, były zarejestrowane w PUP jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. W swoich informacjach z monitoringu Centrum miało odnotowane te osoby jako usamodzielnione ekonomicznie.

(dowody: akta kontroli str. 339-360 – Pismo – odpowiedź na żądanie dokumentów – wykaz absolwentów Centrum w podziale na edycje i lata, str. 401 – Informacja PUP we Wrocławiu)

1.26. Wydatki Centrum w przeliczeniu na liczbę uczestników pozytywnie kończących CIS i liczbę uczestników usamodzielnionych ekonomicznie.

Opis stanu
faktycznego

Wydatki Centrum w poszczególnych latach 2011-2013 (z wyłączeniem inwestycji) w przeliczeniu na wszystkich uczestników (w poszczególnych latach 208 osób, 114 osób i 30) wyniosły 3.137.170,58 zł w 2011 r., 2.200.257,53 zł w 2012 r. i 399.078,42 zł w 2013 r. (do 16.04.2013 r.). W przeliczeniu na jednego uczestnika wydatki te wzrosły z 15.082,55 zł do 19.300,50 zł, tj. o 28%. Wydatki Centrum w przeliczeniu na liczbę uczestników pozytywnie kończących CIS (139 w 2011 r. do 96 w 2012 r.) uległy zmniejszeniu z 2.096.474,57 zł do 1.852.848,44 zł (o 11,6%), głównie wskutek mniejszej o 30,9% liczby uczestników kończących zajęcia. Natomiast wydatki Centrum w przeliczeniu na liczbę uczestników usamodzielnionych ekonomicznie wzrosły w latach 2011-2012 z 663.632,24 zł do 907.123,72 zł. Miało to związek ze wzrostem liczby osób usamodzielnionych ekonomicznie z 44 do 47.

W działalności Centrum w badanym zakresie stwierdzono:

- wzrost o 28% wydatków w latach 2011-2012 w przeliczeniu na jednego uczestnika CIS,
- wzrost w analizowanym okresie wydatków w przeliczeniu na liczbę uczestników usamodzielnionych ekonomicznie o 36,7%.

(dowody: akta kontroli str. 608 – Zestawienie wydatków centrum w latach 2011-2013 z wyłączeniem inwestycji odnoszących się do wszystkich uczestników)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Centrum mimo wzrostu wydatków na poszczególnych uczestników, w tym w przeliczeniu na usamodzielnionych ekonomicznie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

1. Dostosowanie struktury organizacyjnej przedstawionej w regulaminie organizacyjnym do faktycznej struktury organizacyjną CIS.
2. Wcześniejsze powiadamianie PUP o zapotrzebowaniu na środki finansowe, w związku z zatrudnieniem wspieranym.
3. Zwiększenie skuteczności/efektywności działań CIS, co powinno mieć odzwierciedlenie w stosowanych wskaźnikach oraz wydatkach w przeliczeniu na liczbę osób usamodzielnionych ekonomicznie.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

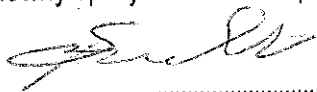
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 19 lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler
Lesław Szabarski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

.....
Ziemowit Szarkowski

